

OPIS PRZEDMIOTU/MODUŁU KSZTAŁCENIA (SYLABUS)

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim Traseologia
2.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku angielskim Usewear analysis
3.	Jednostka prowadząca przedmiot Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych, Instytut Archeologii
4.	Kod przedmiotu/modułu
5.	Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub fakultatywny</i>) obowiązkowy
6.	Kierunek studiów Archeologia
7.	Poziom studiów (<i>I lub II stopień lub jednolite studia magisterskie</i>) I stopień, stacjonarne, licencjackie
8.	Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) I rok
9.	Semestr (<i>zimowy lub letni</i>) zimowy
10.	Forma zajęć i liczba godzin Konwersatorium 20
11.	Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy osoby prowadzącej zajęcia Bernadeta Kufel-Diakowska, dr
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu oraz zrealizowanych przedmiotów <ul style="list-style-type: none"> • w zakresie wiedzy: Znajomość podstawowych pojęć i terminologii stosowanych w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, szczególnie historii, antropologii kulturowej, w wybranych naukach przyrodniczych i naukach o ziemi, z którymi współpracuje archeologia. Znajomość podstawowych metod badawczych i narzędzi warsztatu archeologa • w zakresie umiejętności: Umiejętność rozpoznawania różnych rodzajów wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzenia ich krytycznej analizy i interpretacji z zastosowaniem typowych metod badawczych, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej • w zakresie kompetencji:

13	<p>Cele przedmiotu</p> <p>Zdobycie wiedzy na temat analitycznych metod badania zabytków i interpretacji reliktyw archeologicznych.</p>	
14	<p>Zakładane efekty kształcenia</p> <p><u>Wiedza:</u> Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii Zna i rozumie podstawowe metody analizy różnych wytworów kultury i ich interpretacji prowadzonych na gruncie wybranych tradycji, teorii i szkół badawczych w archeologii Posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości</p> <p><u>Umiejętności:</u> Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod badawczych, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji</p> <p><u>Kompetencje społeczne:</u> Wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego</p>	<p>Symbole kierunkowych efektów kształcenia</p> <p>K_W06</p> <p>K_W06</p> <p>K_W12</p> <p>K_U05</p> <p>K_K07</p>
15	<p>Treści programowe</p> <p>1. Terminologia i definicje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Co to jest traseologia? - Biograficzna koncepcja zabytków archeologicznych czyli o powstawaniu i niszczeniu przedmiotów. - Klasy, typy (nazwy) zabytków archeologicznych a funkcja przedmiotów - kryteria. <p>2. Historia i rozwój metody.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Początki traseologii: S.A. Semenov i jego ośrodek w St. Petersburgu, metoda małych powiększeń mikroskopowych i koncepcja statycznego eksperymentu archeologicznego. - Rozwój metody: ośrodki badawcze w Europie Zach., USA i Australii, metoda dużych powiększeń mikroskopowych. - Obecny stan zaawansowania traseologii: fitotraseologia, analizowanie pozostałości materiałów organicznych. 	

	<p>3. Wyposażenie pracowni traseologa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rodzaje mikroskopów, sposoby obserwacji próbek w świetle odbitym. - Metody przygotowania próbek do obserwacji. - Sposoby rejestrowania i analizowania wyników badań . - Prezentacja mikroskopów. <p>4. Jak powstają ślady?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trybologia. Koncepcja osadzania a koncepcja ścierania. - Zamierzona i nieintencjonalna, niszcząca działalność człowieka. - Rodzaje makro- i mikrośladów śladów na przedmiotach, pozostałości – residua. <p>5. Porównania, analogie etnograficzne i eksperyment.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komparatywizm, etnoarcheologia, archeologia eksperymentalna. - Zasady doboru danych etnograficznych - Ograniczenia w czerpaniu ze źródeł etnograficznych i danych doświadczalnych. - Analogie na poziomie przedmiotów i zjawisk. <p>6. Traseologia w badaniach zabytków kamiennych i kościanych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ślady technologiczne: sposób wykonania przedmiotu. - Ślady użytkowania: użycie, naprawianie, przyczyny porzucenia przedmiotu. - Ślady opraw, trzonek, rękojeści. - Ślady innych działań, np. noszenie rzeczy. - Część praktyczna zajęć – „czytanie zabytków” <p>7. Traseologia w badaniach zabytków metalowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Możliwości badań i ograniczenia surowcowe. - Ślady technologiczne: sposób wykonania przedmiotu. - Ślady użytkowania: użycie, naprawianie, przyczyny porzucenia przedmiotu. - Prezentacja zabytków.
16	<p>Zalecana literatura (<i>podręczniki</i>)</p> <p>Dolfini A. 2011. The function of Chalcolithic metalwork in Italy: an assessment based on use-wear analysis, <i>Journal of Archaeological Science</i>, 38, 1038-49.</p> <p>Korobkova G.F. 1999. <i>Narzędzia w pradziejach. Podstawy badania funkcji metodą traseologiczną</i>, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Toruń</p> <p>Luik, H. 2008 'Could broken combs have had new lives?', <i>Eesti Arheoloogia Ajakiri</i></p>

	<p>(<i>Estonian Journal of Archaeology</i>) 12 (2), 152-62.</p> <p>Luik H., Choyke A.M., Batey C.E., Lougas L. (eds.) 2005. <i>Proceedings of the 4th Meeting of the ICAZ Worked Bone Research Group at Tallin, 26-31 August 2003, From Hooves to Horns, from Molluscs to Mammoth. Manufacture and Use of Bone Artefacts from Prehistoric Times to the Present</i>, Muinasaja Teadus 15, Tallin</p> <p>Małecka-Kukawka J. 2001. <i>Między formą a funkcją. Traseologia neolitycznych zabytków krzemiennych z ziemi chełmińskiej</i>, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Toruń</p> <p>O’Flaherty R., 2007. A weapon of choice – experiments with a replica Irish Early Bronze Age halberd, <i>Antiquity</i> 81, s. 423–434.</p> <p>Van Gijn, A.L., A. Verbaas, 2009. Reconstructing the life history of querns: the case of the LBK site of Geleen-Janskamperveld (NL).</p> <p>Nadal M. E., Roure E. C., 2004. Saw-toothed sickles and bone anvils: a medieval technique from Spain, <i>Antiquity</i>, Volume: 78, Number: 301, s. 637–646.</p>											
17	<p>Forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu, sposób sprawdzenia osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia: ćwiczenia: ocena; aktywny udział w zajęciach, frekwencja, pozytywne zaliczenie testu końcowego</p>											
18	<p>Język wykładowy polski</p>											
19	<p>Obciążenie pracą studenta</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Forma aktywności studenta</th> <th>Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: - ćwiczenia: - laboratorium: - inne: </td> <td style="text-align: center;">20</td> </tr> <tr> <td> Praca własna studenta np.: - przygotowanie do zajęć: - realizacja projektu </td> <td style="text-align: center;">30</td> </tr> <tr> <td>Suma godzin</td> <td style="text-align: center;">50</td> </tr> <tr> <td>Liczba punktów ECTS</td> <td style="text-align: center;">2</td> </tr> </tbody> </table>		Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: - ćwiczenia: - laboratorium: - inne:	20	Praca własna studenta np.: - przygotowanie do zajęć: - realizacja projektu	30	Suma godzin	50	Liczba punktów ECTS	2
Forma aktywności studenta	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności											
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem: - wykład: - ćwiczenia: - laboratorium: - inne:	20											
Praca własna studenta np.: - przygotowanie do zajęć: - realizacja projektu	30											
Suma godzin	50											
Liczba punktów ECTS	2											

*objaśnienie symboli:

K (przed podkreśleniem) - kierunkowe efekty kształcenia

W - kategoria wiedzy

U - kategoria umiejętności

K (po podkreśleniu) - kategoria kompetencji społecznych

01, 02, 03 i kolejne - numer efektu kształcenia